

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI

Član 1.

U Zakonu o energetici („Službeni glasnik RS” , br. 145/14, 95/18 – dr. zakon, 40/21 i 35/23 – dr. zakon) posle člana 64. dodaju se nazivi članova i čl. 64a-64i koji glase:

„Republička komisija za energetske mreže

Član 64a

Republička komisija za energetske mreže (u daljem tekstu: Republička komisija) je samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, za kontrolu operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija, koji obavljaju delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije, odnosno transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas, kao delatnosti od opšteg interesa u skladu sa ovim zakonom.

Republička komisija ima status pravnog lica.

Sedište Republičke komisije je u Beogradu.

Republička komisija ima pečat, u skladu sa zakonom.

Sredstva za rad Republičke komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u okviru posebnog budžetskog razdela.

Nadležnost Republičke komisije

Član 64b

U okviru svojih nadležnosti Republička komisija:

1) predlaže Narodnoj skupštini Strategiju razvoja i upravljanja operatora iz člana 64a ovog zakona (u daljem tekstu: Strategija) sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije;

2) utvrđuje opšte godišnje ciljeve operatora iz člana 64a ovog zakona, kojima se utvrđuju godišnji ciljevi operatora sa merama i uputstvima za njihovo ostvarivanje, a na osnovu kojih operatori iz člana 64a ovog zakona definišu i razrađuju posebne ciljeve sa ključnim pokazateljima učinka i identifikuju rizike za ostvarenje tih ciljeva;

3) utvrđuje sadržinu, izradu, rokove i način dostavljanja srednjoročnog plana poslovanja, godišnjeg plana poslovanja, periodičnog izveštaja o poslovanju, kao i drugih podataka o poslovanju;

4) daje saglasnost na srednjoročni i godišnji plan poslovanja iz tačke 3) ovog stava;

5) izrađuje Godišnji izveštaj o ostvarivanju opštih godišnjih ciljeva iz tačke 2) ovog stava (u daljem tekstu: Izveštaj);

6) donosi akt o kriterijumima za definisanje zarada, odnosno naknada za organe društva;

7) imenuje i razrešava predstavnika Republike Srbije u skupštini operatora iz člana 64a ovog zakona;

8) daje saglasnost na akte operatora iz člana 64a ovog zakona, i to:

(1) osnivački akt, odnosno statut, izmene i dopune statuta, odnosno osnivačkog akta;

(2) akt o promeni pravne forme i statusnoj promeni;

(3) akt o ulaganju kapitala u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava;

(4) akt o sticanju, prodaji, davanju u zakup, zalaganju ili drugom raspolaganju imovinom velike vrednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava;

(5) druge odluke, u skladu sa osnivačkim aktom odnosno statutom operatora;

9) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Ulaganjem kapitala iz stava 1. tačka 8) podtačka (3) ovog člana, smatra se osnivanje drugog pravnog lica, kao i sticanje udela i akcija u drugim pravnim licima.

Imovinom velike vrednosti iz stava 1. tačka 8) podtačka (4) ovog člana, smatra se imovina čija nabavna i/ili prodajna i/ili tržišna vrednost u momentu donošenja akta predstavlja 10% ili više od knjigovodstvene vrednosti ukupne imovine operatora iz člana 64a ovog zakona iskazane u poslednjem godišnjem bilansu stanja.

Operatori iz člana 64a ovog zakona, najkasnije do 1. avgusta tekuće godine dostavljaju Republičkoj komisiji predloge za izradu opštih godišnjih ciljeva iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Organi operatora iz člana 64a ovog zakona odgovorni su za realizaciju posebnih ciljeva iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Sastav i izbor Republičke komisije

Član 64v

Republička komisija ima predsednika i četiri člana.

Narodna skupština bira i razrešava predsednika i članove Republičke komisije na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za energetiku (u daljem tekstu: nadležni odbor).

Predsednik i članovi Republičke komisije biraju se na period od pet godina.

Nadležni odbor pokreće postupak za utvrđivanje predloga za izbor predsednika i članova Republičke komisije najkasnije šest meseci pre isteka njihovog mandata, a postupak izbora se okončava najkasnije mesec dana pre isteka mandata.

Prilikom izbora predsednik i članovi Republičke komisije potpisuju izjavu da nisu u sukobu interesa u smislu vršenja direktne ili indirektno kontrole nad operatorom koji obavlja delatnost proizvodnje i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom.

Predsednik Republičke komisije

Član 64g

Predsednik Republičke komisije predstavlja Republičku komisiju, rukovodi njenim radom i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

U odsustvu predsednika Republičke komisije, Republičku komisiju predstavlja zamenik predsednika Republičke komisije, kojeg iz reda članova imenuje predsednik Republičke komisije.

Uslovi za izbor

Član 64d

Za predsjednika Republičke komisije može biti birano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne, ekonomske, tehničke ili tehnološke nauke, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima radno iskustvo od najmanje pet godina u oblasti energetike.

Za člana Republičke komisije može da bude birano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne, ekonomske, tehničke ili tehnološke nauke, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima radno iskustvo od najmanje tri godine u oblasti energetike.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije ne može da obavlja drugu javnu funkciju, niti obavlja bilo koju drugu funkciju, službu, posao, dužnost ili aktivnost, koja bi mogla da utiče na njegovu samostalnost u radu i postupanju ili koja bi umanjivala njegov ugled ili ugled funkcije predsednika, odnosno člana Republičke komisije.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije ne može da obavlja drugu funkciju kojom bi vršio direktnu ili indirektnu kontrolu nad operatorom koji obavlja delatnost proizvodnje i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom.

Plate predsednika i članova Republičke komisije

Član 64đ

Predsednik Republičke komisije ima pravo na osnovnu platu koja se određuje u visini osnovne plate državnog službenika na položaju koji je svrstan u drugu grupu položaja.

Član Republičke komisije ima pravo na osnovnu platu koja se određuje u visini osnovne plate državnog službenika na položaju koji je svrstan u treću grupu položaja.

Služba Republičke komisije

Član 64e

Republička komisija ima službu koja vrši stručne, opšte-pravne, finansijsko-materijalne i administrativno-tehničke poslove koji su potrebni za rad Republičke komisije.

Službom rukovodi sekretar, koga imenuje i razrešava predsednik Republičke komisije.

Za sekretara Republičke komisije može da bude imenovano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke, na studijama drugog stepena, odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine i koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u pravnoj struci.

Sekretar Republičke komisije ima pravo na osnovnu platu koja se određuje u visini osnovne plate državnog službenika na položaju koji je svrstan u petu grupu položaja.

Na sekretara i zaposlene u službi primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose u državnim organima.

Na sekretara i zaposlene u službi shodno se primenjuju odredbe člana 64d stav 3. ovog zakona.

Unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Službi uređuje Republička komisija, uz saglasnost nadležnog odbora Narodne skupštine.

Prestanak mandata predsednika i članova Republičke komisije

Član 64ž

Predsedniku i članovima Republičke komisije mandat prestaje danom isteka mandata, podnošenjem ostavke, ako ispuni zakonom propisane opšte uslove za starosnu penziju, ako zbog bolesti postane trajno nesposoban da obavlja funkciju ili razrešenjem.

Razlozi za razrešenje predsednika ili članova Republičke komisije su:

- 1) ako je osuđen za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci i ako ga delo za koje je osuđen čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 2) ako je osuđen za krivično delo u vezi sa kršenjem ovog zakona;
- 3) ako nesavesnim postupanjem naruši ugled Republičke komisije;
- 4) ako je utvrđen gubitak radne sposobnosti;
- 5) ako se utvrdi da ne ispunjava uslove za izbor;
- 6) ako podnese ostavku i
- 7) istek perioda na koji je izabran.

Nadležni odbor podnosi Narodnoj skupštini obrazloženi predlog za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije sa dokazima za njegovo razrešenje, ukoliko utvrdi da su ispunjeni uslovi iz stava 2. ovog člana.

Predsedniku, odnosno članu Republičke komisije mora da se omogući da se u Narodnoj skupštini izjasni o razlozima za njegovo razrešenje.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije u odnosu na kojeg postoji razlog za razrešenje iz stava 2. tač. 1)-6) ovog člana prestaje da obavlja funkciju sa danom nastanka razloga za razrešenje.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, funkciju predsednika vrši zamenik predsednika do izbora novog predsednika.

Ako postoje razlozi za razrešenje predsednika, odnosno člana Republičke komisije iz stava 2. tač. 1)-6) ovog člana, novi predsednik, odnosno član Republičke komisije bira se u roku od 90 dana od dana nastanka razloga za razrešenje.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije u odnosu na kojeg postoji razlog razrešenja iz stava 2. tačka 7) ovog člana, obavlja funkciju do razrešenja, odnosno izbora novog predsednika ili člana Republičke komisije.

Član 64z

Način organizacije rada Republičke komisije bliže se uređuje poslovníkom o radu.

Odgovornost za rad i izveštavanje

Član 64i

Republička komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini.

Republička komisija izrađuje Izveštaj i Godišnji izveštaj o svom radu i dostavlja ih Narodnoj skupštini radi usvajanja, najkasnije do 1. oktobra tekuće godine za prethodnu godinu.

Akt iz člana 64b stav 1. tačka 6) ovog zakona, Republička komisija donosi uz saglasnost nadležnog odbora Narodne skupštine.

Na zahtev nadležnog odbora Narodne skupštine, Republička komisija je dužna da dostavi izveštaj i za period kraći od jedne godine.”

Član 2.

Član 99. menja se i glasi:

„Član 99.

Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta koji obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije, imenuje se u skladu sa članom 64b ovog zakona.

Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta iz stava 1. ovog člana, mora ispunjavati najmanje sledeće uslove:

1) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;

2) da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz tačke 1) ovog stava;

3) da nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest meseci;

4) da se protiv lica ne vodi krivični postupak;

5) da poznaje oblast korporativnog upravljanja;

6) da nije u sukobu interesa, u skladu s posebnim propisima koji uređuju sprečavanje sukoba interesa.

Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta koji obavlja delatnost proizvodnja električne energije, snabdevanje električnom energijom, a čiji je osnivač Republika Srbija, je ministar nadležan za poslove energetike.”

Član 3.

U članu 109. stav 1. tačka 47), tačka se zamenjuje tačkom i zapetom.

Posle tačke 47) dodaju se tač. 48) i 49), koje glase:

„48) na osnovu opštih godišnjih ciljeva iz člana 64b stav 1. tačka 2) ovog zakona, definiše i razradi posebne ciljeve sa ključnim pokazateljima učinka i identifikuje rizike za ostvarenje tih ciljeva;

49) dostavi Republičkoj komisiji radi davanja saglasnosti dokumenta iz člana 64b stav 1. tačka 4) ovog zakona.”

Član 4.

U članu 225. stav 4. briše se.

Posle dosadašnjeg stava 5. koji postaje stav 4. dodaju se st. 5, 6. i 7. koji glase:

„Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas, imenuje se u skladu sa članom 64b ovog zakona.

Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta iz stava 1. ovog člana, mora ispunjavati najmanje uslove propisane u članu 99. stav 2. ovog zakona.

Predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskog subjekta koji obavlja delatnost snabdevanje prirodnim gasom, a čiji je osnivač Republika Srbija, je ministar nadležan za poslove energetike.”

Član 5.

U članu 248. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija, dužan je i da:

1) na osnovu opštih godišnjih ciljeva iz člana 64b stav 1. tačka 2) ovog zakona definiše i razradi posebne ciljeve sa ključnim pokazateljima učinka i identifikuje rizike za ostvarenje tih ciljeva;

2) dostavi Republičkoj komisiji radi davanja saglasnosti dokumenta iz člana 64b stav 1. tačka 4) ovog zakona.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 6.

Republička komisija počinje sa radom danom početka primene ovog zakona.

Operatori iz člana 1. ovog zakona nastavljaju poslovanje u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava.

Operatori iz člana 1. ovog zakona uskladiće osnivačka akta sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava, u roku od 60 dana od dana početka rada Republičke komisije.

Operatori iz člana 1. ovog zakona dužni su da svoja opšta akta usaglase sa ovim zakonom i osnivačkim aktom, u roku od 90 dana od dana početka rada Republičke komisije.

Predsednik i članovi skupštine operatora iz člana 1. ovog zakona imenovani u skladu sa odredbama važećih zakona, vršiče funkciju predsednika i članova skupštine, odnosno predstavnika osnivača u skupštini operatora iz člana 1. ovog zakona, do imenovanja novih, u skladu sa ovim zakonom.

Direktori operatora iz člana 1. ovog zakona imenovani u skladu sa odredbama važećih zakona, vršiče funkciju direktora operatora iz člana 1. ovog zakona, do isteka mandata, na koji su imenovani.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da se primenjuje član 4. stav 1. Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik RS”, br. 128/20 i 116/22), u delu koji se odnosi na određivanje strateških ciljeva, unapređenje rada i poslovanja, nadzor i pripremu predloga akata o imenovanju i razrešenju organa upravljanja i zastupnika kapitala u privrednim društvima i drugim oblicima organizovanja za obavljanje delatnosti sa državnim kapitalom, za društva koja obavljaju delatnost prenosa električne energije, odnosno transporta i upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da se primenjuju odredbe Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, br. 15/16 i 88/19) na operatore iz člana 1. ovog zakona.

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje od 1. januara 2024. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je član 97. stav 1. tačka 6) Ustava Republike Srbije, kojim je između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata i sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U skladu sa Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice (EZ) između Evropske zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu u skladu sa rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN („Službeni glasnik RS”, broj 62/06 - u daljem tekstu: Ugovor) koji je stupio na snagu 2006. godine, Republika Srbija je preuzela obaveze usklađivanja nacionalnog zakonodavstva u oblasti energetike sa pravnim tekovinama Evropske unije.

Zakonom o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14, 95/18 - dr. zakon, 40/21 i 35/23 – dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon) transponovane su odredbe iz Trećeg energetskog paketa propisa Evropske unije, a pored ostalih i odredbe Direktive 2009/72 iz jula 2009. koja se odnosi na zajednička pravila za unutrašnje tržište električne energije kojom se zamenjuje, odnosno poništava direktiva 2003/54 i Direktive 2009/73/EK 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa, kojom se ukida Uputstvo 2003/55/EZ.

U skladu sa gore navedenim propisima Evropske unije Zakonom je propisano da pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom. U postupku sertifikacije utvrđuje se nezavisnost operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa od proizvođača i snabdevača električnom energijom, odnosno prirodnim gasom.

Postupak sertifikacije u skladu sa Zakonom sprovodi Agencija za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: AERS) i odluku o sertifikaciji dužna je da, saglasno obavezama koje proizilaze iz Ugovora, radi davanja mišljenja, dostavi Sekretarijatu energetske zajednice.

U skladu sa navedenim, postupak sertifikacije operatora prenosnog sistema „AD Elektromreža Srbije” je okončan odnosno AERRS je donela konačnu odluku o sertifikaciji 4. avgusta 2017. godine. Sekretarijat Energetske zajednice je u septembru 2017. godine zahtevao da AERS preispita svoju odluku. AERS je u svom aktu iz aprila 2018. godine ostao pri konačnoj odluci i odlučio da zahtev Sekretarijata nije opravdan, jer je AD „Elektromreža Srbije” ispunila uslove iz Zakona koji se odnose na razdvajanje, a naročito posle izmene Zakona o ministarstvima. I pored navedenog sertifikacija je i dalje ostala otvoreno pitanje, odnosno nije priznata od strane nadležnih međunarodnih organa iz razloga što, prema njihovom mišljenju, kontrolu nad operatorom prenosnog sistema električne energije i društava koje obavlja delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom i dalje obavlja isto lice.

Imajući u vidu potrebu sertifikacije operatora transportnog sistema u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama, kao i potrebu priznavanja sertifikacije operatora prenosnog sistema AD „Elektromreža Srbije” od strane nadležnih međunarodnih organa, Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o energetici (u daljem tekstu: Predlog zakona) preciziraju se odredbe kojima će se nesporno omogućiti dokazivanje da kontrolu nad operatorom prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa i društava koja obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom, čiji je osnivač Republika Srbija, ne vrši isto lice. Na ovaj način omogućava se potpuna implementacija gore navedenih propisa EU, a za šta je uređen osnov u važećem zakonu o energetici.

Predlogom zakona ne menjaju se bitno rešenja iz postojećeg zakona, već se samo preciziraju norme koje se odnose na rad i poslovanje društava koja obavljaju delatnost prenosa električne energije i upravljanja prenosnim sistemom, odnosno transporta prirodnog gasa i društava koja obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom čiji je osnivač Republika Srbija.

1. PROBLEMI KOJE ZAKON TREBA DA REŠI

Donošenjem Predloga zakona omogućiće se dokazivanje da kontrolu nad operatorom prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa i društava koja obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom, čiji je osnivač Republika Srbija, ne vrši isto lice. Na ovaj način omogućava se potpuna implementacija gore navedenih propisa EU, a za šta je uređen osnov u važećem Zakonu o energetici.

Donošenjem ovog zakona stvoriće se uslovi za sertifikaciju operatora transportnog sistema prirodnim gasom „Transportgas Srbija” d.o.o, kao priznavanja sertifikacije operatora prenosnog sistema AD „Elektromreža Srbije” od strane nadležnih međunarodnih organa.

2. CILJEVI KOJI SE DONOŠENJEM IZMENA I DOPUNA ZAKONA POSTIŽU

Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu:

1) Omogućuje se puna implementacija Direktive 2009/72 iz jula 2009. koja se odnosi na zajednička pravila za unutrašnje tržište električne energije kojom se zamenjuje, odnosno poništava direktiva 2003/54 i Direktive 2009/73/EK 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa, kojom se ukida Uputstvo 2003/55/EZ;

2) Uspostavlja se Republička komisija za energetske mreže kao samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, za kontrolu operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija, dok će kontrolu nad nad energetskim subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom, a čiji je osnivač Republika Srbija, obavljati Vlada;

3) Stvaraju se uslovi za sertifikaciju operatora transportnog sistema prirodnim gasom „Transportgas Srbija” d.o.o, kao priznavanja sertifikacije operatora prenosnog sistema AD „ Elektromreža Srbije” od strane nadležnih međunarodnih organa.

3. RAZMATRANE MOGUĆNOSTI DA SE PROBLEM REŠI I BEZ DONOŠENJA ZAKONA

Izradi zakona izmenama i dopunama Zakona o energetici pristupilo se pošto se došlo do zaključka da bi jedino donošenje ovih izmena na sveobuhvatan i efikasan način moglo da reši pitanje pune implementacije relevantnih propisa Evropske unije

4. ZAŠTO JE DONOŠENJE ZAKONA NAJBOLJI NAČIN REŠAVANJA PROBLEMA

Donošenje Predloga zakona je u skladu sa nizom aktivnosti koje Republika Srbija preduzima kako bi se uspostavio pravni i institucionalni okvir za sprovođenje potrebnih aktivnosti, u pune pravnih tekovina Evropske unije u oblasti energetike.

Reforma energetskeg sektora ima neposredan i značajan uticaj na opšti privredni razvoj, stanje i mogućnosti investicione aktivnosti, podizanje kvaliteta i stvaranje tržišne ekonomije osposobljene da se uključi u jedinstveno tržište Evropske unije i druge međunarodne tržišne tokove.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona posle člana 64. Zakona, dodaju se nazivi članova i čl. 64a-64i kojima se vrše dopune Zakona koje se odnose na obrazovanje Republičke komisije za energetske mreže kao samostalnog i nezavisnog organa Republike Srbije za kontrolu operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija, a koje obavljaju delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije, odnosno transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas, kao delatnosti od opšteg interesa, nadležnost sastav i izbor Republičke Komisije za energetske mreže, uslove za izbor predsednika i članova, kao i prestanak njihovih mandata, zatim definisanje službi Republičke komisije za energetske mreže, kao i odgovornost za rad i izveštavanje.

Članom 2. Predloga zakona član 99. Zakona, menja tako da glasi: da se predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskeg subjekta koji obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije, imenuje se u skladu sa članom 64b ovog zakona, kao i da je predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskeg subjekta koji obavlja delatnost proizvodnja električne energije, snabdevanje električnom energijom, a čiji je osnivač Republika Srbija, je ministar nadležan za poslove energetike.

Članom 3. Predloga zakona u članu 109. stav 1. posle tačke 47) Zakona, dodaju se tač. 48) i 49) koje glase: „48) na osnovu opštih godišnjih ciljeva iz člana 64b stav 1. tačka 2) ovog zakona, definiše i razradi posebne ciljeve sa ključnim pokazateljima učinka i identifikuje rizike za ostvarenje tih ciljeva; 49) dostavi Republičkoj komisiji radi davanja saglasnosti dokumenta iz člana 64b stav 1. tačka 4) ovog zakona”.

Članom 4. Predloga zakona u članu 225. stav 4. Zakona, briše se, a posle dosadašnjeg stava 5. koji postaje stav 4. dodaju se novi st. 5, 6. i 7. kojima se propisuje da se predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskeg subjekta koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas, imenuje se u skladu sa članom 64b ovog zakona, kao i da predstavnik Republike Srbije u skupštini energetskeg subjekta koji obavlja delatnost snabdevanje

prirodnim gasom, a čiji je osnivač Republika Srbija, je ministar nadležan za poslove energetike.

Članom 5. Predloga zakona u članu 248. Zakona, dodaje se novi stav 2. koji glasi: „Operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija, dužan je i da: 1) na osnovu opštih godišnjih ciljeva iz člana 64b stav 1. tačka 2) ovog zakona definiše i razradi posebne ciljeve sa ključnim pokazateljima učinka i identifikuje rizike za ostvarenje tih ciljeva; 2) dostavi Republičkoj komisiji radi davanja saglasnosti dokumenta iz člana 64b stav 1. tačka 4) ovog zakona”.

Članom 6. Predloga zakona daju se prelazne i završne odredbe zakona.

Članom 7. Predloga zakona propisuje se stupanje na snagu zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za primenu ovog zakona biće obezbeđena sredstva u budžetu Republike Srbije za 2024. godinu, u okviru posebnog budžetskog razdela za rad Republičke komisije za energetske mreže i njenih pratećih stručnih službi, u iznosu od 55,43 miliona dinara.

V. PREGLED ODREDBA ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

REPUBLIČKA KOMISIJA ZA ENERGETSKE MREŽE

ČLAN 64A

REPUBLIČKA KOMISIJA ZA ENERGETSKE MREŽE (U DALJEM TEKSTU: REPUBLIČKA KOMISIJA) JE SAMOSTALAN I NEZAVISAN ORGAN REPUBLIKE SRBIJE, ZA KONTROLU OPERATORA PRENOSNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE I OPERATORA TRANSPORTNOG SISTEMA PRIRODNOG GASA ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, KOJI OBAVLJAJU DELATNOST PRENOSA I UPRAVLJANJA PRENOSNIM SISTEMOM ELEKTRIČNE ENERGIJE, ODNOSNO TRANSPORTA PRIRODNOG GASA I UPRAVLJANJA TRANSPORTNIM SISTEMOM ZA PRIRODNI GAS, KAO DELATNOSTI OD OPŠTEG INTERESA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

REPUBLIČKA KOMISIJA IMA STATUS PRAVNOG LICA.

SEDIŠTE REPUBLIČKE KOMISIJE JE U BEOGRADU.

REPUBLIČKA KOMISIJA IMA PEČAT, U SKLADU SA ZAKONOM.

SREDSTVA ZA RAD REPUBLIČKE KOMISIJE OBEZBEĐUJU SE U BUDŽETU REPUBLIKE SRBIJE, U OKVIRU POSEBNOG BUDŽETSKOG RAZDELA.

NADLEŽNOST REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64B

U OKVIRU SVOJIH NADLEŽNOSTI REPUBLIČKA KOMISIJA:

- 1) PREDLAŽE NARODNOJ SKUPŠTINI STRATEGIJU RAZVOJA I UPRAVLJANJA OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG OVOG ZAKONA (U DALJEM TEKSTU: STRATEGIJA) SA AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE;
- 2) UTVRĐUJE OPŠTE GODIŠNJE CILJEVE OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG OVOG ZAKONA KOJIMA SE UTVRĐUJU GODIŠNJI CILJEVI OPERATORA SA MERAMA I UPUTSTVIMA ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE, A NA OSNOVU KOJIH OPERATORI IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA DEFINIŠU I RAZRAĐUJU POSEBNE CILJEVE SA KLJUČNIM POKAZATELJIMA UČINKA I IDENTIFIKUJU RIZIKE ZA REALIZACIJU TIH CILJEVA;
- 3) UTVRĐUJE SADRŽINU, IZRADU, ROKOVE I NAČIN DOSTAVLJANJA SREDNJOROČNOG PLANA POSLOVANJA, GODIŠNJEG PLANA POSLOVANJA, PERIODIČNOG IZVEŠTAJA O POSLOVANJU, KAO I DRUGIH PODATAKA O POSLOVANJU;
- 4) DAJE SAGLASNOST NA SREDNJOROČNI I GODIŠNJI PLAN POSLOVANJA IZ TAČKE 3) OVOG STAVA;
- 5) IZRAĐUJE GODIŠNJI IZVEŠTAJ O OSTVARIVANJU OPŠTIH GODIŠNJIH CILJEVA IZ TAČKE 2) OVOG STAVA (U DALJEM TEKSTU: IZVEŠTAJ);
- 6) DONOSI AKT O KRITERIJUMIMA ZA DEFINISANJE ZARADA, ODNOSNO NAKNADA ZA ORGANE DRUŠTVA;
- 7) IMENUJE I RAZREŠAVA PREDSTAVNIKA REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA;
- 8) DAJE SAGLASNOST NA AKTE OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA, I TO:
  - (1) OSNIVAČKI AKT, ODNOSNO STATUT, IZMENE I DOPUNE STATUTA, ODNOSNO OSNIVAČKOG AKTA;
  - (2) AKT O PROMENI PRAVNE FORME I STATUSNOJ PROMENI;
  - (3) AKT O ULAGANJU KAPITALA;

(4) AKT O STICANJU, PRODAJI, DAVANJU U ZAKUP, ZALAGANJU ILI DRUGOM RASPOLAGANJU IMOVINOM VELIKE VREDNOSTI;

(5) DRUGE ODLUKE, U SKLADU SA OSNIVAČKIM AKTOM ODNOSNO STATUTOM OPERATORA;

9) OBAVLJA I DRUGE POSLOVE U SKLADU SA ZAKONOM.

ULAGANJEM KAPITALA IZ STAVA 1. TAČKA 8) PODTAČKA (3) OVOG ČLANA, SMATRA SE OSNIVANJE DRUGOG PRAVNOG LICA, KAO I STICANJE UDELA I AKCIJA U DRUGIM PRAVNIM LICIMA.

IMOVINOM VELIKE VREDNOSTI IZ STAVA 1. TAČKA 8) PODTAČKA (4) OVOG ČLANA, SMATRA SE IMOVINA ČIJA NABAVNA I/ILI PRODAJNA I/ILI TRŽIŠNA VREDNOST U MOMENTU DONOŠENJA AKTA PREDSTAVLJA 10% ILI VIŠE OD KNJIGOVODSTVENE VREDNOSTI UKUPNE IMOVINE OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA ISKAZANE U POSLEDNJEM GODIŠNJEM BILANSU STANJA.

OPERATORI IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA, NAJKASNIJE DO 1. AVGUSTA TEKUĆE GODINE DOSTAVLJAJU REPUBLIČKOJ KOMISIJI PREDLOGE ZA IZRADU OPŠTE GODIŠNJE CILJEVE IZ STAVA 1. TAČKA 2) OVOG ČLANA.

ORGANI OPERATORA IZ ČLANA 64A OVOG ZAKONA ODGOVORNI SU ZA REALIZACIJU POSEBNIH CILJEVA IZ STAVA 1. TAČKA 2) OVOG ČLANA.

SASTAV I IZBOR REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64V

REPUBLIČKA KOMISIJA IMA PREDSEDNIKA I ČETIRI ČLANA.

NARODNA SKUPŠTINA BIRA I RAZREŠAVA PREDSEDNIKA I ČLANOVE REPUBLIČKE KOMISIJE NA PREDLOG ODBORA NARODNE SKUPŠTINE NADLEŽNOG ZA ENERGETIKU (U DALJEM TEKSTU: NADLEŽNI ODBOR).

PREDSEDNIK I ČLANOVI REPUBLIČKE KOMISIJE BIRAJU SE NA PERIOD OD PET GODINA.

NADLEŽNI ODBOR POKREĆE POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE PREDLOGA ZA IZBOR PREDSEDNIKA I ČLANOVA REPUBLIČKE KOMISIJE NAJKASNIJE ŠEST MESECI PRE ISTEKA NJIHOVOG MANDATA, A POSTUPAK IZBORA SE OKONČAVA NAJKASNIJE MESEC DANA PRE ISTEKA MANDATA.

PRILIKOM IZBORA PREDSEDNIK I ČLANOVI REPUBLIČKE KOMISIJE POTPISUJU IZJAVU DA NISU U SUKOBU INTERESA U SMISLU VRŠENJA DIREKTNE ILI INDIREKTNE KONTROLE NAD OPERATOROM KOJI OBAVLJA DELATNOST PROIZVODNJE I SNABDEVANJA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, ODNOSNO PRIRODNIM GASOM.

PREDSEDNIK REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64G

PREDSEDNIK REPUBLIČKE KOMISIJE PREDSTAVLJA REPUBLIČKU KOMISIJU, RUKOVODI NJENIM RADOM I OBAVLJA DRUGE POSLOVE U SKLADU SA ZAKONOM.

U ODSUSTVU PREDSEDNIKA REPUBLIČKE KOMISIJE, REPUBLIČKU KOMISIJU PREDSTAVLJA ZAMENIK PREDSEDNIKA REPUBLIČKE KOMISIJE, KOJEG IZ REDA ČLANOVA IMENUJE PREDSEDNIK REPUBLIČKE KOMISIJE.

USLOVI ZA IZBOR

ČLAN 64D

ZA PREDSEDNIKA REPUBLIČKE KOMISIJE MOŽE BITI BIRANO LICE KOJE IMA STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE IZ NAUČNE OBLASTI PRAVNE, EKONOMSKE, TEHNIČKE ILI TEHNOLOŠKE NAUKE, NA STUDIJAMA DRUGOG STEPENA (DIPLOMSKE AKADEMSKE STUDIJE - MASTER, SPECIJALISTIČKE AKADEMSKE STUDIJE, SPECIJALISTIČKE STRUKOVNE STUDIJE), ODNOSNO VISOKO OBRAZOVANJE KOJE JE ZAKONOM IZJEDNAČENO SA AKADEMSKIM NAZIVOM MASTER NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE, KOJE IMA RADNO ISKUSTVO OD NAJMANJE PET GODINA U OBLASTI ENERGETIKE.

ZA ČLANA REPUBLIČKE KOMISIJE MOŽE DA BUDE BIRANO LICE KOJE IMA STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE IZ NAUČNE OBLASTI PRAVNE, EKONOMSKE, TEHNIČKE ILI TEHNOLOŠKE NAUKE, NA STUDIJAMA DRUGOG STEPENA (DIPLOMSKE AKADEMSKE STUDIJE - MASTER, SPECIJALISTIČKE AKADEMSKE STUDIJE, SPECIJALISTIČKE STRUKOVNE STUDIJE), ODNOSNO VISOKO OBRAZOVANJE KOJE JE ZAKONOM IZJEDNAČENO SA AKADEMSKIM NAZIVOM MASTER NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE, KOJE IMA RADNO ISKUSTVO OD NAJMANJE TRI GODINE U OBLASTI ENERGETIKE.

PREDSEDNIK, ODNOSNO ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE NE MOŽE DA OBAVLJA DRUGU JAVNU FUNKCIJU, NITI OBAVLJA BILO KOJU DRUGU FUNKCIJU, SLUŽBU, POSAO, DUŽNOST ILI AKTIVNOST KOJA BI MOGLA DA UTIČE NA NJEGOVU SAMOSTALNOST U RADU I POSTUPANJU ILI KOJA BI UMANJIVALA NJEGOV UGLED ILI UGLED FUNKCIJE PREDSEDNIKA, ODNOSNO ČLANA REPUBLIČKE KOMISIJE.

PREDSEDNIK, ODNOSNO ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE NE MOŽE DA OBAVLJA DRUGU FUNKCIJU KOJOM BI VRŠIO DIREKTNU ILI INDIREKTNU KONTROLU NAD OPERATOROM KOJI OBAVLJA DELATNOST PROIZVODNJE I SNABDEVANJA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, ODNOSNO PRIRODNIM GASOM.

PLATE PREDSEDNIKA I ČLANOVA REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64Đ

PREDSEDNIK REPUBLIČKE KOMISIJE IMA PRAVO NA OSNOVNU PLATU KOJA SE ODREĐUJE U VISINI OSNOVNE PLATE DRŽAVNOG SLUŽBENIKA NA POLOŽAJU KOJI JE SVRSTAN U DRUGU GRUPU POLOŽAJA.

ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE IMA PRAVO NA OSNOVNU PLATU KOJA SE ODREĐUJE U VISINI OSNOVNE PLATE DRŽAVNOG SLUŽBENIKA NA POLOŽAJU KOJI JE SVRSTAN U TREĆU GRUPU POLOŽAJA.

SLUŽBA REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64E

REPUBLIČKA KOMISIJA IMA SLUŽBU KOJA VRŠI STRUČNE, OPŠTE-PRAVNE, FINANSIJSKO-MATERIJALNE I ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKE POSLOVE KOJI SU POTREBNI ZA RAD REPUBLIČKE KOMISIJE.

SLUŽBOM RUKOVODI SEKRETAR, KOGA IMENUJE I RAZREŠAVA PREDSEDNIK REPUBLIČKE KOMISIJE.

ZA SEKRETARA REPUBLIČKE KOMISIJE MOŽE DA BUDE IMENOVANO LICE KOJE IMA STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE IZ NAUČNE OBLASTI PRAVNE NAUKE, NA STUDIJAMA DRUGOG STEPENA, ODNOSNO VISOKO OBRAZOVANJE KOJE JE ZAKONOM IZJEDNAČENO SA AKADEMSKIM NAZIVOM MASTER NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE I KOJE IMA NAJMANJE PET GODINA RADNOG ISKUSTVA U PRAVNOJ STRUCI.

SEKRETAR REPUBLIČKE KOMISIJE IMA PRAVO NA OSNOVNU PLATU KOJA SE ODREĐUJE U VISINI OSNOVNE PLATE DRŽAVNOG SLUŽBENIKA NA POLOŽAJU KOJI JE SVRSTAN U PETU GRUPU POLOŽAJA.

NA SEKRETARA I ZAPOSLENE U SLUŽBI PRIMENJUJU SE PROPISI KOJI UREĐUJU RADNE ODNOSU U DRŽAVNIM ORGANIMA.

NA SEKRETARA I ZAPOSLENE U SLUŽBI SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE ČLANA 64D STAV 3. OVOG ZAKONA.

UNUTRAŠNJE UREĐENJE I SISTEMATIZACIJU RADNIH MESTA U SLUŽBI UREĐUJE REPUBLIČKA KOMISIJA, UZ SAGLASNOST NADLEŽNOG ODBORA NARODNE SKUPŠTINE.

PRESTANAK MANDATA PREDSEDNIKA I ČLANOVA REPUBLIČKE KOMISIJE

ČLAN 64Ž

PREDSEDNIKU I ČLANOVIMA REPUBLIČKE KOMISIJE MANDAT PRESTAJE DANOM ISTEKA MANDATA, PODNOŠENJEM OSTAVKE, AKO ISPUNI ZAKONOM PROPISANE OPŠTE USLOVE ZA STAROSNU PENZIJU, AKO ZBOG BOLESTI POSTANE TRAJNO NESPOSOBAN DA OBAVLJA FUNKCIJU ILI RAZREŠENJEM.

RAZLOZI ZA RAZREŠENJE PREDSEDNIKA ILI ČLANOVA REPUBLIČKE KOMISIJE SU:

1) AKO JE OSUĐEN ZA KRIVIČNO DELO NA BEZUSLOVNU KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD NAJMANJE ŠEST MESECI I AKO GA DELO ZA KOJE JE OSUĐEN ČINI NEDOSTOJNIM ZA VRŠENJE FUNKCIJE;

2) AKO JE OSUĐEN ZA KRIVIČNO DELO U VEZI SA KRŠENJEM OVOG ZAKONA;

3) AKO NESAVESNIM POSTUPANJEM NARUŠI UGLED REPUBLIČKE KOMISIJE;

4) AKO JE UTVRĐEN GUBITAK RADNE SPOSOBNOSTI;

5) AKO SE UTVRDI DA NE ISPUNJAVA USLOVE ZA IZBOR;

6) AKO PODNESE OSTAVKU I

7) ISTEK PERIODA NA KOJI JE IZABRAN.

NADLEŽNI ODBOR PODNOSI NARODNOJ SKUPŠTINI OBRAZLOŽENI PREDLOG ZA RAZREŠENJE PREDSEDNIKA ILI ČLANA REPUBLIČKE KOMISIJE SA DOKAZIMA ZA NJEGOVO RAZREŠENJE, UKOLIKO UTVRDI DA SU ISPUNJENI USLOVI IZ STAVA 2. OVOG ČLANA.

PREDSEDNIKU, ODNOSNO ČLANU REPUBLIČKE KOMISIJE MORA DA SE OMOGUĆI DA SE U NARODNOJ SKUPŠTINI IZJASNI O RAZLOZIMA ZA NJEGOVO RAZREŠENJE.

PREDSEDNIK, ODNOSNO ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE U ODNOSU NA KOJEG POSTOJI RAZLOG ZA RAZREŠENJE IZ STAVA 2. TAČ. 1)-6) OVOG ČLANA PRESTAJE DA OBAVLJA FUNKCIJU SA DANOM NASTANKA RAZLOGA ZA RAZREŠENJE.

U SLUČAJU IZ STAVA 5. OVOG ČLANA, FUNKCIJU PREDSEDNIKA VRŠI ZAMENIK PREDSEDNIKA DO IZBORA NOVOG PREDSEDNIKA.

AKO POSTOJE RAZLOZI ZA RAZREŠENJE PREDSEDNIKA, ODNOSNO ČLANA REPUBLIČKE KOMISIJE IZ STAVA 2. TAČ. 1)-6) OVOG ČLANA, NOVI

PRESEDNIK, ODNOSNO ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE BIRA SE U ROKU OD 90 DANA OD DANA NASTANKA RAZLOGA ZA RAZREŠENJE.

PRESEDNIK, ODNOSNO ČLAN REPUBLIČKE KOMISIJE U ODNOSU NA KOJEG POSTOJI RAZLOG RAZREŠENJA IZ STAVA 2. TAČKA 7) OVOG ČLANA, OBAVLJA FUNKCIJU DO RAZREŠENJA, ODNOSNO IZBORA NOVOG PRESEDNIKA ILI ČLANA REPUBLIČKE KOMISIJE.

ČLAN 64Z

NAČIN ORGANIZACIJE RADA REPUBLIČKE KOMISIJE BLIŽE SE UREĐUJE POSLOVNIKOM O RADU.

ODGOVORNOST ZA RAD I IZVEŠTAVANJE

ČLAN 64I

REPUBLIČKA KOMISIJA ZA SVOJ RAD ODGOVARA NARODNOJ SKUPŠTINI.

REPUBLIČKA KOMISIJA IZRAĐUJE IZVEŠTAJ I GODIŠNJI IZVEŠTAJ O SVOM RADU I DOSTAVLJA IH NARODNOJ SKUPŠTINI RADI USVAJANJA, NAJKASNIJE DO 1. OKTOBRA TEKUĆE GODINE ZA PRETHODNU GODINU.

AKT IZ ČLANA 64B STAV 1. TAČKA 6) OVOG ZAKONA, REPUBLIČKA KOMISIJA DONOSI UZ SAGLASNOST NADLEŽNOG ODBORA NARODNE SKUPŠTINE.

NA ZAHTEV NADLEŽNOG ODBORA NARODNE SKUPŠTINE, REPUBLIČKA KOMISIJA JE DUŽNA DA DOSTAVI IZVEŠTAJ I ZA PERIOD KRAĆI OD JEDNE GODINE.

ČLAN 99.

~~U slučaju da je lice iz člana 98. ovog zakona Republika Srbija ili državni organ, kontrolu nad operatorom prenosnog sistema sa jedne strane i energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti državni organ, a u slučaju da obavljaju različita lica, odnosno državni organi, oni ne mogu biti kontrolisani od strane istog trećeg lica.~~

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA KOJI OBAVLJA DELATNOST PRENOSA I UPRAVLJANJA PRENOSNIM SISTEMOM ELEKTRIČNE ENERGIJE, IMENUJE SE U SKLADU SA ČLANOM 64B OVOG ZAKONA.

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, MORA ISPUNJAVATI NAJMANJE SLEDEĆE USLOVE:

1) DA IMA STEČENO VISOKO OBRAZOVANJE NA OSNOVNIM STUDIJAMA U TRAJANJU OD NAJMANJE ČETIRI GODINE, ODNOSNO NA OSNOVNIM AKADEMSKIM STUDIJAMA U OBIMU OD NAJMANJE 240 ESPB BODOVA, MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA, MASTER STRUKOVNIM STUDIJAMA, SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA ILI SPECIJALISTIČKIM STRUKOVNIM STUDIJAMA;

2) DA IMA NAJMANJE PET GODINA RADNOG ISKUSTVA NA POSLOVIMA ZA KOJE SE ZAHTEVA VISOKO OBRAZOVANJE IZ TAČKE 1) OVOG STAVA;

3) DA NIJE OSUĐIVANO NA KAZNU ZATVORA OD NAJMANJE ŠEST MESECI;

4) DA SE PROTIV LICA NE VODI KRIVIČNI POSTUPAK;

5) DA POZNAJE OBLAST KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA;

6) DA NIJE U SUKOBU INTERESA, U SKLADU S POSEBNIM PROPISIMA KOJI UREĐUJU SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA.

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA KOJI OBAVLJA DELATNOST PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, SNABDEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, JE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ENERGETIKE.

Član 109.

Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:

1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema;

2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;

3) ne pravi diskriminaciju između korisnika prenosnog sistema ili grupa korisnika sistema;

4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;

5) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;

6) obezbedi pravo na pristup podacima o potrošnji električne energije u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;

7) donese pravila o radu prenosnog sistema;

8) donese pravila za raspodelu prenosnih kapaciteta između zona trgovanja;

9) objavi kriterijume i postupke u pogledu bezbednosti, upravljanja i planiranja rada prenosnog sistema, uključujući opšte principe za proračun ukupnog prenosnog kapaciteta i margine pouzdanosti na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže;

10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indikaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;

11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;

12) donese pravila o radu tržišta električne energije;

13) donese pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka;

- 14) prikuplja i objavljuje podatke i informacije u skladu sa Pravilima o objavljivanju ključnih tržišnih podataka iz člana 176. ovog zakona;
- 15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;
- 16) objavi relevantne podatke o ukupnoj prognoziranoj potrošnji i ostvarenoj potrošnji, o raspoloživosti i upotrebi objekata korisnika sistema, raspoloživosti i korišćenju mreže i interkonekcije, balansnoj energiji i rezervisanom kapacitetu;
- 17) održava i razvija prenosni sistem;
- 18) svake druge godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina;
- 19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;
- 20) obezbedi adekvatna sredstva za ispunjavanje svojih obaveza;
- 21) donese odluku o ceni za pristup prenosnom sistemu u skladu sa metodologijom iz člana 50. stav 1. tačka 1) ovog zakona;
- 22) obezbedi usluge balansiranja u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima koji će pružiti odgovarajuće podsticaje korisnicima sistema da izbalansiraju svoju predaju i preuzimanje električne energije;
- 23) utvrđuje cenu električne energije za potrebe balansiranja sistema u skladu sa članom 174. stav 2. ovog zakona;
- 24) utvrđuje tehničko-tehnološke i druge potrebne uslove za priključenje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;
- 25) donese proceduru za priključenje korisnika na prenosni sistem;
- 25a) donese pravila za priključenje objekta na prenosni sistem;
- 26) proverava usaglašenost tehničkih karakteristika objekata korisnika prenosnog sistema i njihovih operativnih procedura sa izdatim aktom o priključenju, odnosno projektovanim tehničkim karakteristikama za postojeće objekte korisnika prenosnog sistema za koje ne postoji akt o priključenju, ugovorenim pomoćnim uslugama i pravilima za priključenje objekata na prenosni sistem;
- 27) koristi objekte prenosnog sistema u skladu sa tehničkim propisima;
- 28) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja prenosnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji prenosnog sistema;
- 29) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;
- 30) - 31) - brisane -

32) proračunava i javno objavljuje udele svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u Republici Srbiji;

33) Agenciji dostavi plan nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka za narednu godinu;

34) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u prenosnoj mreži i pomoćne usluge u svom sistemu, u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima;

35) preduzima mere za smanjenje gubitaka u prenosnom sistemu;

36) prati sigurnost snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;

37) doprinosi sigurnosti snabdevanja kroz adekvatan prenosni kapacitet;

38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;

39) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja električnom energijom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

40) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;

41) Agenciji dostavlja podatke o promeni snabdevača i stepenu otvorenosti tržišta;

42) Agenciji dostavlja izveštaje o rešavanju prigovora i žalbi korisnika sistema;

43) preduzima mere kako bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;

44) očita brojila električne energije koje ispunjava propisane metrološke zahteve do osmog u mesecu za prethodni mesec i u roku od tri dana od dana očitavanja obezbedi kupcu, proizvođaču i snabdevaču pristup podacima;

45) kontroliše zaštitni pojas oko objekata prenosne mreže i preduzima mere u skladu sa zakonom;

46) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema;

46a) u zavisnosti od stepena odstupanja od propisanog kvaliteta isporuke, plati naknadu krajnjem kupcu u skladu sa pravilima iz člana 215. ovog zakona;

46b) donese pravila za obustavu i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti;

46v) mere koje se preduzimaju u slučaju poremećaja rada elektroenergetskog sistema, kao i zbog radova na održavanju i proširenju elektroenergetskog sistema;

46g) postupa u skladu sa dužnostima propisanim zakonom kojim se uređuju obnovljivi izvori energije, kao i energetska efikasnost;

47) uređuje druga pitanja neophodna za rad prenosnog sistema i funkcionisanje tržišta.

48) NA OSNOVU OPŠTIH GODIŠNJIH CILJEVA IZ ČLANA 64B STAV 1. TAČKA 2) OVOG ZAKONA, DEFINIŠE I RAZRADI POSEBNE CILJEVE SA KLJUČNIM POKAZATELJIMA UČINKA I IDENTIFIKUJE RIZIKE ZA OSTVARENJE TIH CILJEVA;

49) DOSTAVI REPUBLIČKOJ KOMISIJI RADI DAVANJA SAGLASNOSTI DOKUMENTA IZ ČLANA 64B STAV 1. TAČKA 4) OVOG ZAKONA.

Plan razvoja iz stava 1. tačke 18) ovog člana i plan investicija iz stava 1. tačke 19) ovog člana operator prenosnog sistema električne energije dužan je da dostavi Agenciji, radi davanja saglasnosti.

Za potrebe usluga balansiranja iz stava 1. tačka 22) ovog člana, operator prenosnog sistema nabavlja rezervu snage na način predviđen za nabavku energije, odnosno primenom izuzeća za nabavku energije u smislu propisa kojima se uređuju javne nabavke.

Član 225.

Nezavisnost operatora transportnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da:

1) direktno ili indirektno upravljaju subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad operatorom transportnog, odnosno prenosnog sistema ili transportnim, odnosno prenosnim sistemom;

2) direktno ili indirektno upravljaju nad operatorom transportnog, odnosno prenosnog sistema ili transportnim, odnosno prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja;

3) imenuju članove nadzornog odbora ili druge organe upravljanja, kao i zakonske zastupnike operatora transportnog, odnosno prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja;

4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja, ili zakonski zastupnici operatora transportnog, odnosno prenosnog sistema i subjekata koji obavljaju delatnosti proizvodnje ili snabdevanja.

Odredbe stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na:

1) pravo glasa;

2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja ili zakonskih zastupnika;

3) ima većinski udeo u društvu.

Pod subjektom koji obavlja delatnost proizvodnje, odnosno snabdevanja iz stava 1. ovog člana smatra se proizvođač, odnosno snabdevač prirodnog gasa i proizvođač, odnosno snabdevač električnom energijom.

~~U slučaju da je lice iz stava 1. ovog člana Republika Srbija ili državni organ, kontrolu nad operatorom transportnog sistema sa jedne strane i subjektima koji obavljaju delatnosti proizvodnje ili snabdevanja prirodnim gasom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti državni organ, a u slučaju da obavljaju različita lica, odnosno državni organi, oni ne mogu biti kontrolisani od strane istog trećeg lica.~~

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA KOJI OBAVLJA DELATNOST TRANSPORTA PRIRODNOG GASA I UPRAVLJANJA TRANSPORTNIM SISTEMOM ZA PRIRODNI GAS, IMENUJE SE U SKLADU SA ČLANOM 64B OVOG ZAKONA.

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, MORA ISPUNJAVATI NAJMANJE USLOVE PROPISANE U ČLANU 99. STAV 2. OVOG ZAKONA.

PREDSTAVNIK REPUBLIKE SRBIJE U SKUPŠTINI ENERGETSKOG SUBJEKTA KOJI OBAVLJA DELATNOST SNABDEVANJE PRIRODNIM GASOM, ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, JE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ENERGETIKE.

Komercijalno osetljivi podaci kojima raspolaže operator transportnog sistema koji je bio deo vertikalno integrisanog preduzeća, odnosno njegovi zaposleni ne smeju biti dostupni subjektima koji obavljaju bilo koju od delatnosti proizvodnje i snabdevanja.

Član 248.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa dužan je da:

1) održava i razvija transportni sistem;

2) donosi pravila o radu transportnog sistema;

3) svake godine donese plan razvoja transportnog sistema za period od najmanje deset godina i uskladi ga sa planom razvoja povezanih sistema i sa zahtevima za priključenje objekata skladišta, proizvođača i kupaca;

4) donese Program za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja, odredi lice odgovorno za nadzor nad sprovođenjem ovog programa i sačini godišnji izveštaj;

5) nabavlja prirodni gas za potrebe obezbeđivanja sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;

6) kupuje i prodaje prirodni gas za potrebe balansiranja sistema, odnosno uravnoteženja količine prirodnog gasa koju je, za potrebe korisnika, preuzeo u transportni sistem u tački ulaza i isporučio sa transporta u tački izlaza, na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;

7) koristi lajnpak za potrebe balansiranja sistema, obezbeđivanja sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu;

8) balansira sistem na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;

9) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja transportnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji transportnog sistema;

10) donosi odluku o ceni za pristup transportnom sistemu u skladu sa ovim zakonom;

11) određuje cenu prirodnog gasa za potrebe balansiranja sistema u skladu sa pravilima o radu transportnog sistema;

12) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika transportnog sistema, a naročito ne favorizuje sa njim povezane energetske subjekte;

13) korisnicima transportnog sistema pruža informacije, kako bi ostvarili efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;

14) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;

15) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza po pitanju transparentnosti i praćenju tržišta prirodnog gasa u skladu sa Pravilima o radu transportnog sistema prirodnog gasa;

16) krajnjem kupcu ili njegovom snabdevaču, na zahtev krajnjeg kupca, dostavi podatke o potrošnji prirodnog gasa u objektima tog kupca na obrascu i po postupku u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;

17) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja prirodnim gasom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

18) utvrdi tehničko-tehnološke uslove za povezivanje objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;

19) prati sigurnost isporuke i snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;

20) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;

21) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;

22) saraduje sa operatorima drugih sistema i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja regionalnog tržišta prirodnog gasa i liberalizacije tržišta;

23) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;

24) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema;

24a) Agenciji dostavlja podatke o promeni snabdevača i stepenu otvorenosti tržišta;

24b) dostavi podatke potrebne za uređivanje i administriranje tržišta prirodnog gasa operatoru transportnog sistema iz člana 247. stav 2. ovog zakona;

24v) u zavisnosti od stepena odstupanja od propisanog kvaliteta isporuke, plati naknadu krajnjem kupcu u skladu sa pravilima iz člana 215. ovog zakona;

24g) postupa u skladu sa dužnostima propisanim zakonom kojim se uređuju obnovljivi izvori energije, kao i energetska efikasnost;

25) uređuje druga pitanja neophodna za rad transportnog sistema i funkcionisanje tržišta prirodnog gasa.

OPERATOR TRANSPORTNOG SISTEMA PRIRODNOG GASA ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, DUŽAN JE I DA:

1) NA OSNOVU OPŠTIH GODIŠNJIH CILJEVA IZ ČLANA 64B STAV 1. TAČKA 2) OVOG ZAKONA DEFINIŠE I RAZRADI POSEBNE CILJEVE SA KLJUČNIM POKAZATELJIMA UČINKA I IDENTIFIKUJE RIZIKE ZA OSTVARENJE TIH CILJEVA;

2) DOSTAVI REPUBLIČKOJ KOMISIJI RADI DAVANJA SAGLASNOSTI DOKUMENTA IZ ČLANA 64B STAV 1. TAČKA 4) OVOG ZAKONA.

Dužnosti iz stava 1. tač. 6), 7), 8) i 11) ovog zakona ima samo operator transportnog sistema koji je odgovoran za uređivanje i administriranje tržišta prirodnog gasa.

SAMOSTALNE ODREDBE PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 6.

REPUBLIČKA KOMISIJA ĆE POČETI SA RADOM DANOM POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA.

OPERATORI IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA NASTAVLJAJU POSLOVANJE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE PRAVNI POLOŽAJ PRIVREDNIH DRUŠTAVA.

OPERATORI IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA USKLADIĆE OSNIVAČKA AKTA SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA I ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE PRAVNI POLOŽAJ PRIVREDNIH DRUŠTAVA, U ROKU OD 60 DANA OD DANA POČETKA RADA REPUBLIČKE KOMISIJE.

OPERATORI IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA DUŽNI SU DA SVOJA OPŠTA AKTA USAGLASE SA OVIM ZAKONOM I OSNIVAČKIM AKTOM, U ROKU OD 90 DANA OD DANA POČETKA RADA REPUBLIČKE KOMISIJE.

PREDSEDNIK I ČLANOVI SKUPŠTINE OPERATORA IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA IMENOVANI U SKLADU SA ODREDBAMA VAŽEĆIH ZAKONA, VRŠIĆE FUNKCIJU PREDSEDNIKA I ČLANOVA SKUPŠTINE, ODNOSNO PREDSTAVNIKA OSNIVAČA U SKUPŠTINI OPERATORA IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA, DO IMENOVANJA NOVIH, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

DIREKTORI OPERATORA IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA IMENOVANI U SKLADU SA ODREDBAMA VAŽEĆIH ZAKONA, VRŠIĆE FUNKCIJU DIREKTORA OPERATORA IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA, DO ISTEKA MANDATA, NA KOJI SU IMENOVANI.

DANOM POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA PRESTAJE DA SE PRIMENJUJE ČLAN 4. STAV 1. ZAKONA O MINISTARSTVIMA („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 128/20 I 116/22) U DELU KOJI SE ODNOSI NA ODREĐIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA, UNAPREĐENJE RADA I POSLOVANJA, NADZOR I PRIPREMU PREDLOGA AKATA O IMENOVANJU I RAZREŠENJU ORGANA UPRAVLJANJA I ZASTUPNIKA KAPITALA U PRIVREDNIM DRUŠTVIMA I DRUGIM OBLICIMA ORGANIZOVANJA ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI SA DRŽAVNIM KAPITALOM, ZA DRUŠTVA KOJA OBAVLJAJU DELATNOST PRENOSA ELEKTRIČNE ENERGIJE, ODNOSNO TRANSPORTA I UPRAVLJANJE TRANSPORTNIM SISTEMOM ZA PRIRODNI GAS.

DANOM POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA PRESTAJU DA SE PRIMENJUJU ODREDBE ZAKONA O JAVNIM PREDUZEĆIMA („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 15/16 I 88/19) NA OPERATORE IZ ČLANA 1. OVOG ZAKONA.

ČLAN 7.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, A PRIMENJUJE OD 1. JANUARA 2024. GODINE.

ANALIZA EFEKATA PROPISA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

U predmetnoj oblasti postoje dva privredna društva na koja se odnosi ovaj propis. To su AD „Elektromreža Srbije”, privredno društvo čiji je osnivač Republika Srbija, koje obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije i „Transportgas Srbija” d.o.o. privredno društvo čiji je osnivač Republika Srbija, koje obavlja delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas. Oba privredna društva obavljaju ove delatnosti kao delatnosti od opšteg interesa.

Donošenjem Predloga zakona stvoriće se uslovi za sertifikaciju operatora transportnog sistema prirodnim gasom „Transportgas Srbijad” d.o.o, kao priznavanja sertifikacije operatora prenosnog sistema AD „Elektromreža Srbije” od strane nadležnih međunarodnih organa u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.

2) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Uočeni problemi se odnose na potrebu dokazivanja nezavisnosti operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa čiji je osnivač Republika Srbija i društava koja obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom.

Zakonom o energetici je propisano da pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom. U postupku sertifikacije utvrđuje se nezavisnost operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa od proizvođača i snabdevača električnom energijom, odnosno prirodnim gasom.

Predlogom zakona preciziraju se odredbe kojima će se nesporno omogućiti dokazivanje da kontrolu nad operatorom prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa i društava koja obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom, čiji je osnivač Republika Srbija, ne vrši isto lice.

Na taj način svim kupcima i korisnicima obezbeđuje se nediskriminatoran i transparentan pristup prenosnom sistemu električne energije, odnosno transportnom sistemu prirodnog gasa.

3) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Nije poznato da su druge države primenile ovakvo rešenje u cilju obezbeđenja uslova za sertifikaciju operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno

transportnog sistema prirodnog gasa, a imajući u vidu specifičnosti nacionalnih zakonodavnih sistema. Imajući u vidu navedeno države članice EU i potpisnice Ugovora o osnivanju Energetske zajednice primenjivale su raznolika rešenja u cilju stvaranja uslova za sertifikaciju operatora.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Željenu promenu je potrebno postići u cilju pune implementacije propisa EU, čime će se obezbediti da svi korisnici prenosnog sistema električne energije, odnosno transportnog sistema prirodnog gasa imaju pristup sistemu po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije.

Željena promena će uticati na kvalitetnije i sigurnije snabdevanje energijom i energentima krajnjih kupaca.

2) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Pokazatelji na osnovu kojih će se utvrditi da je došlo do ostvarivanja cilja su sertifikacija operatora transportnog sistema prirodnim gasom „Transportgas Srbija” d.o.o. i priznavanje sertifikacije operatora prenosnog sistema AD „Elektromreža Srbije” od strane nadležnih međunarodnih organa.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Kako je ovim propisom predviđeno formiranje Republičke komisije za energetske mreže za čiji rad se sredstva obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u okviru posebnog budžetskog razdela, procenjeno je da efekti na javne prihode i rashode u srednjem roku iznose oko 277 miliona RSD, a na dugom roku oko 554 miliona RSD.

Republička komisija i prateće stručne službe biće formirane u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

Izabrana opcija će doprineti boljem uređenju tržišta električne energije i prirodnog gasa, kao i razvoju konkurentnosti i većem broju učesnika na tržištu.

Izabrana opcija doprinosi i povećanju sigurnosti snabdevanja energijom i energentima, što dugoročno ima pozitivne posledice na privredu, a kratkoročno uzrokuje porast troškova poslovanja obveznicima obezbeđenja odgovarajućih rezervi energije i energenata.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Izabranom opcijom osniva se Republička komisija za energetske mreže kao samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, za kontrolu operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa AD „Elektromreža Srbije” i „Transportgas Srbija” d.o.o. čiji je osnivač Republika Srbija

2) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Potrebno je da Narodna skupština izabere predsednika i članove Republičke komisije na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za energetiku, nakon sprovedenog javnog konkursa. Takođe, potrebno je formirati službu koja vrši stručne, opšte-pravne, finansijsko-materijalne i administrativno-tehničke poslove koji su potrebni za rad Republičke komisije. Republička komisija i prateće stručne službe biće u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ključna pitanja za analizu rizika

1) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Nije identifikovan rizik za sprovođenje izabrane opcije.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač - Vlada

Obrađivač - MINISTARSTVO RUDARSTVA I ENERGETIKE

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI

DRAFT LAW ON AMENDMENTS AND ADDITIONS TO THE LAW ON ENERGY

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VIII - Politike saradnje, član 109 – Energetika

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

član 72. u vezi sa članom 8. Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Potpuna usklađenost sa navedenim odredbama Sporazuma ostvariće se nakon donošenja planiranih podzakonskih akata, odnosno ulaskom Republike Srbije u Evropsku uniju.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Poglavlje 3.15 ENERGETIKA

3.15.1. Energetsko tržište i sigurnost snabdevanja;

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o energetici se ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije, već se isključivo vrši sprovođenje zahteva vezanog za sertifikaciju operatora prenosnog sistema električne energije, odnosno operatora transportnog sistema prirodnog gasa koji proizilaze iz člana 10. Direktive 2009/72 od 13. jula 2009. godine koja se odnosi na zajednička pravila za unutrašnje tržište električne energije i člana i Direktive 2009/73/EK 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

NE

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

NE